

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **RNDr. M. M.**, zastoupeného JUDr. Stanislavem Polčákem, advokátem se sídlem Vysoké Pole 118, proti žalovanému **Ministerstvu spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2007, č. j. 44 Ca 85/2007 - 56, ve znění opravného usnesení ze dne 30. 11. 2007, č. j. 44 Ca 85/2007 - 70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 1. 2007, č. j. OSV 88/2006-ODV (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a podle § 16 odst. 3 a 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského soudu v Praze (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 21. 11. 2006, č. j. Spr 3445/2006 - 8, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze žalobou, kterou se domáhal jeho zrušení. Krajský soud rozsudkem ze dne

30. 10. 2007, č. j. 44 Ca 85/2007 - 56, ve znění opravného usnesení ze dne 30. 11. 2007, č. j. 44 Ca 85/2007 - 70, však žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku, po rekapitulaci skutkového stavu a ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, a § 29, § 30 a § 44 zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnaní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o konkurzu a vyrovnaní“), především uvedl, že závěrečná zpráva správce konkurzní podstaty, jejíž poskytnutí žalobce požadoval, není rozhodnutím soudu, kterým se řízení o konkurzu končí, neboť po ní následuje ještě řada úkonů soudu i účastníků řízení, a proto je třeba ji zahrnout do rozhodovací činnosti soudů ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona. Toto ustanovení obsahuje výjimku z povinnosti povinného subjektu poskytnout informaci, neboť zákonodárce jím měl v úmyslu žadateli poskytnout informaci pouze o způsobu ukončení soudního řízení ve formě pravomocného soudního rozhodnutí. Z těchto důvodů dospěl krajský soud k závěru, že kopii předmětné zprávy nebylo možné žalobci poskytnout, a to ani podle § 3 odst. 5 a § 6 informačního zákona, jejichž znění zmínil. Konstatoval následně, že závěrečnou zprávu nelze podřadit ani podmínkám § 3 odst. 5 informačního zákona, i když byla vyvěšena na úřední desce soudu, neboť není splněna další podmínka, tj. že je možné se žádanou informací naložit jako s informací zveřejněnou. Závěrečná zpráva správce konkurzní podstaty byla totiž po uplynutí zákonné lhůty z úřední desky snata, a proto nemůže být kýmkoli, tedy ani žalobcem, *vždy znovu vyhledána a získána*. Žalobci konečně nesvědčí ani právo nahlížet do soudního spisu. Krajský soud tak uzavřel, že žalovaný i povinný subjekt rozhodli správně a v souladu se zákonem, a proto žalobce nemohl být se svou žalobou úspěšný.

Proti tomuto rozsudku brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil právní otázky řešené v předcházejícím řízení a zatížil řízení vadou, která mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí. Vadu řízení před soudem spatřuje stěžovatel v tom, že soud zcela přehlédl jeho argumentaci, v níž se odvolával na ustanovení čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Napadený rozsudek se opírá pouze o § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, avšak k ústavní záruce práva na informaci neuvádí ničeho. V této části proto má stěžovatel rozsudek za nepřezkoumatelný. Nesprávné právní posouzení právní otázky je pak přímým důsledkem tohoto opomenutí. Podle přesvědčení stěžovatele je třeba zákon o svobodném přístupu k informacím vykládat výlučně v souladu s čl. 17 odst. 4 Listiny; jakékoli rozšiřování důvodů pro neposkytnutí informace nad rámec těch, které jsou v citovaném článku uvedeny, je protiústavní, v čemž stěžovatel odkazuje ještě na čl. 4 odst. 4 Listiny, zakotvující výkladové pravidlo ústavně souladné interpretace. Napadený rozsudek však podstaty a smyslu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona nešetří, když jím použitá interpretace omezuje základní právo zakotvené v čl. 17 odst. 1 Listiny, a zákonné ustanovení je tak zneužito k jinému účelu, než ke kterému bylo přijato. To plyne také ze skutečnosti, že informace byla po určitou dobu zveřejněna na úřední desce, a tedy je vyloučeno, aby jejím opětovným poskytnutím byl ohrožen některý ze zájmů, o němž hovoří čl. 17 odst. 4 Listiny, neboť jinak by tento zájem musel být ohrožen již zveřejněním. Stěžovatel dále připomíná, že již v žalobě citoval dvě rozhodnutí

Nejvyššího správního soudu na podporu svého návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí, a to rozsudky ze dne 28. 3. 2006, č. j. 8 As 34/2005 - 76, a ze dne 25. 8. 2005, č. j. 6 As 40/2004 - 62. Z prvního rozsudku vyplývá, že z ustanovení správního řádu nelze dovodit, že jiným osobám než účastníkům řízení se informace obsažené ve spisu neposkytnou. Z druhého je zřejmý pokyn Nejvyššího správního soudu při výkladu omezení práva na informace šetřit podstaty a smyslu ústavních práv. Závěrem poukazuje stěžovatel na závěry institucí, které mu byly doručeny po podání žaloby. Prvním z nich je *Zpráva o šetření podnětu RNDr. M. M., CSc., ve věci poskytování informací – konečné zprávy správce konkurzní podstaty podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím*, ze dne 24. 7. 2007, sp. zn. 730/2007/VOP/VBG, vyhotovená Veřejným ochráncem práv, která konstatuje pochybení žalovaného. Druhým dokumentem je pak vyjádření žalovaného k žalobě, kde jmenovaný sám uvedl, že není dán žádný rozumný důvod, proč by žadateli (stěžovateli) v jeho žádosti o informaci nemělo být v plné výši vyhověno. Za této situace stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že právo na informace je jedním ze základních lidských práv a je odrazem principu veřejné kontroly fungování demokratického státu. Zásada ústnosti a veřejnosti je považována za jeden z principů, které slouží k zachování práva na spravedlivý a nestranný proces. Veřejnost může být vyloučena pouze ve výjimečných, zákonem stanovených případech, např. z důvodu ochrany utajovaných skutečností, mravnosti, obchodního tajemství či svědků. V tomto rozsahu jde o výjimky ústavně zcela konformní. Smyslem neposkytování informací podle § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona je především veřejný zájem na ochraně nezávislého výkonu soudní moci. Není nicméně zřejmé, jak by poskytnutí kopie závěrečné zprávy konkurzního správce, která byla vyvěšena na úřední desce, mohlo ovlivnit rozhodování soudu. Podle názoru žalovaného tak projednání a zveřejnění závěrečné zprávy pod *rozhodovací činností soudu* nespadá. Za této situace není žádný rozumný důvod, proč by žalobci nemohlo být vyhověno v plné výši.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Podstata sporu mezi stěžovatelem a žalovaným tkví ve výkladu ustanovení § 3 odst. 5 a § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona. Stěžovatel však vedle nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] namítá, že krajský soud zcela opomenul zabývat se ústavním aspektem poskytování informací, a tím své rozhodnutí zatížil nepřezkoumatelností [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tuto stížní námitku je třeba vypořádat na prvním místě, protože teprve poté, dospěje-li zdejší soud k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné je, může se zpravidla zabývat dalšími námitkami kasační stížnosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004 - 105, publikovaný pod č. 617/2005 Sb. NSS).

V nejobecnější rovině lze uvést, že konstantní judikatura pojmá za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména takové rozhodnutí, z něhož není zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč má jeho žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je považováno takové rozhodnutí, z něhož zejména jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS nebo rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS).

Jak vyplývá z podané žaloby, stěžovatel v ní doslovně citoval čl. 17 odst. 1 a 4 Listiny a v návaznosti na tuto citaci upozornil, že konečná zpráva správce konkurzní podstaty byla po určitou dobu zveřejněna na úřední desce soudu. Z toho dovodil, že žádný zákon neomezuje její šíření a že právě proto je Městský soud v Praze povinen ji poskytnout. K této námitce se krajský soud, z pohledu zákona o svobodném přístupu k informacím, vyjádřil v závěrečné části svého rozsudku, kde dospěl k závěru, že konečnou zprávu sice na úřední desce zveřejněnou, ale v průběhu času sejmoutou, nelze znovu vyhledat a získat, tj. nelze s ní naložit jako s informací zveřejněnou ve smyslu § 3 odst. 5 informačního zákona. Vzhledem k tomu, že odkaz žaloby na čl. 17 odst. 1 Listiny byl proveden pouze v obecné rovině, aniž by stěžovatel blíže rozvedl aspekty neústavnosti, jež spatřuje v ustanovení § 3 odst. 5 informačního zákona, nelze krajskému soudu vytýkat, že odkaz na čl. 17 odst. 1 Listiny pojal jako obecné vymezení ústavního rámce poskytování informací a soustředil se zejména na posouzení věci ryze v zákonné rovině a na důvody, proč § 3 odst. 5 informačního zákona na přezkoumávaný případ nedopadá. Jinými slovy, nerozvedl-li stěžovatel, v jakém ohledu spatřuje rozpor rozhodnutí žalovaného s čl. 17 odst. 1 a 4 Listiny a ustanovením § 3 odst. 5 a § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona (učinil tak až v kasační stížnosti), nelze po krajském soudu spravedlivě požadovat, aby pochopil, že právě ústavnost má být oním *základním právním argumentem žaloby*, jak stěžovatel nyní namítá v kasační stížnosti. Veden tedy výše uvedeným pojetím nepřezkoumatelnosti a dále způsobem vymezení žalobních bodů (k jejich nekonkrétnímu vymezení se zdejší soud blíže vyjádřil např. v rozsudcích ze dne 31. 3. 2008, č. j. 5 Afs 81/2005 - 72, dostupném z <http://www.nssoud.cz>, či ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaném pod č. 835/2006 Sb. NSS), dospívá Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudku krajského soudu nelze nepřezkoumatelnost vytýkat.

Poté, co rozsudek krajského soudu v testu přezkoumatelnosti obstál, může Nejvyšší správní soud přistoupit k vypořádání dalších stížných námitek. Předtím však, než přikročí k posouzení namítané nezákonnosti [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], považuje za potřebné vyjádřit se k postupu městského soudu při vyřizování žádosti stěžovatele o informaci.

Z přípisu ze dne 13. 10. 2006, který jako reakci na žádost o poskytnutí konečné zprávy správce konkurzní podstaty stěžovateli zaslala soudkyně JUDr. Zuzana Svobodová, vyplývá, že žádosti o poskytnutí informace nebylo vyhověno. Tato odpověď však nepředstavuje kvalifikované vyřízení žádosti, neboť nebyla učiněna k tomu kompetentní osobou. Podle § 126 odst. 1 písm. l) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících

a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zajišťuje poskytování informací krajským soudem podle informačního zákona pouze jeho předseda. Stěžovateli však nelze klást k tíži, že neodhalil, že odpověď, které se mu na jeho žádost dostalo, nebyla učiněna osobou zákonem k tomu pověřenou. Taktéž mu nemůže být na újmu, že tento přípis považoval za rozhodnutí podle § 15 informačního zákona a reagoval na něj „odvoláním“ ze dne 1. 11. 2006, přestože ani ve formálním, ani v materiálním smyslu rozhodnutím podle § 15 informačního zákona nebyl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 147/2005 - 107, publikovaný pod č. 923/2006 Sb. NSS, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2002, sp. zn. IV. ÚS 233/02, dostupné z <http://www.nalus.usoud.cz>). Zdejší soud je nicméně toho názoru, že předseda Městského soudu v Praze (který, jak již bylo uvedeno, byl povinnou osobou k poskytnutí informace) po zjištění výše uvedených skutečností postupoval nejracionalnějším způsobem, kdy ve zřejmé snaze zhojit vadný postup JUDr. Zuzany Svobodové, následným vydáním vlastního rozhodnutí v maximálně možné míře zachoval stěžovateli jeho práva vyplývající z informačního zákona. Na postup (předsedy) Městského soudu v Praze, lze tedy nahlížet jako na faktické podřazení stěžovatelova „odvolání“ pod institut stížnosti podle § 16a odst. 1 písm. b) informačního zákona, kdy stížnost nebyla předložena nadřízenému orgánu (zde žalovanému) a namísto toho bylo dne 21. 11. 2006 vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti (§ 16a odst. 5 *in fine* informačního zákona).

Dále je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud nemá pochybnost o tom, že ze stěžovatelovy žádosti ze dne 10. 10. 2006 bylo zřejmé, že je podávána v režimu informačního zákona (informační zákon byl v žádosti výslovně zmíněn) a že směřuje vůči Městskému soudu v Praze, jakkoli se tak stalo prostřednictvím soudkyně, které byl v rámci rozvrhu práce přidělen s žádostí související spis (viz formulace „... *dovolují si Vaším prostřednictvím požádat Městský soud v Praze jako povinný subjekt o kopii konečné zprávy správce konkurzní podstaty...*“).

Co se týče namítané nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení otázky soudem, tj. výkladu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, Nejvyšší správní soud nejprve v obecné rovině uvádí, že podle čl. 17 odst. 1 Listiny je právo na informace zaručeno a každý má právo svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu; cenzura je nepřipustná. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti (čl. 17 odst. 4 Listiny). Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti; podmínky a provedení stanoví zákon (čl. 17 odst. 5 Listiny). Čl. 17 odst. 5 Listiny tak v sobě ztělesňuje výhradu zákona ve smyslu čl. 4 odst. 2 Listiny, podle něhož mohou být meze základních práv a svobod upraveny pouze zákonem a navíc jen za podmínek stanovených samotnou Listinou. Jako výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod platí podle čl. 4 odst. 4 Listiny, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

K výkladu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona se před nedávnem vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku 29. 4. 2009, č. j. 8 As 50/2008 - 75 (dostupný z

www.nssoud.cz). Zde uvedl, že do novely informačního zákona č. 61/2006 Sb., účinné ke dni 23. 3. 2006, přistupovala judikatura k pojmu *rozhodovací činnost soudů* (coby jednomu z případů, kdy je právo na poskytnutí informací omezeno) nejednotně. Od 23. 3. 2006 byl § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona doplněn v tom směru, že povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou pravomocných rozsudků. Tato novela, kromě toho že stanovila jednoznačnou povinnost poskytovat pravomocné rozsudky, měla závažné důsledky právě i pro vymezení pojmu *rozhodovací činnost soudů*, které předchozí právní úprava postrádala. Z dikce ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, ve znění po novele, Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dovedl, že pod pojem *informace o rozhodovací činnosti soudů* je nutno podřadit nejen informace o pravomocných rozsudcích, ale především informace o rozsudcích nepravomocných. Uvedl, že *ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona jednoznačně brání povinným subjektům v poskytování jakýchkoliv informací o rozhodovací činnosti soudů (s výjimkou poskytnutí informací v podobě pravomocných rozsudků). Tím spíše pak ustanovení tohoto zákona brání poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů v podobě rozsudků, které dosud nenabýly právní moci. Je tomu tak proto, že pokud jsou předmětem zákonné výluky informace o rozhodovací činnosti soudů jako takové (s výjimkou pravomocných rozsudků), nelze poskytovat ani informace o této činnosti zakotvené v rozsudcích nepravomocných (argumentum a contrario, kterým se odhaluje smysl právní normy podle pravidel formální logiky). Tento závěr je logický nejen z toho důvodu, že tyto rozsudky mohou v některých případech doznat v důsledku jejich přezkumu podstatných změn, ale může zde existovat i výrazný zájem účastníků řízení na tom, aby nebyly zpřístupněny údaje týkající se dosud pravomocně neskončeného soudního řízení (je proto třeba sledovat i ochranu práv stran sporu). Z dikce ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, ve znění účinném od 23. 3. 2006, které je v tomto případě nutno aplikovat, tudíž vyplývá, že pod pojem 'informace o rozhodovací činnosti soudů' je nutno podřadit nejen informace o pravomocných rozsudcích, ale tím spíše informace o rozsudcích nepravomocných.*“ Nejvyšší správní soud tak ve výše uvedeném rozsudku dospěl k závěru, že omezení práva na informace o rozhodovací činnosti soudů není v principu založeno na odmítnutí přístupu veřejnosti k jakýmkoliv informacím o rozhodovací činnosti soudů, ale je limitováno požadavkem nezasahovat v průběhu procesu v zájmu objektivit a nestrannosti posouzení každé věci, a dále je ohraničeno nezbytnými opatřeními v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci (čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992 Sb.). Na podporu svých úvah odkázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská ve věci *Sunday Times v. Spojené království* (1.) z roku 1978 (dostupný na: <http://hudoc.echr.coe.int>), v němž se uvádí, že „*spojení zachování autority a nestrannosti soudní moci neznamená pouze zachování veřejné autority ve schopnost justičního mechanismu rozhodovat o zákonných právech a závazcích a urovnat spory, ale zahrnuje též ochranu práv stran (sporu).*“ Poukázal také na skutečnost, že při případném střetu práva na informace s jiným základním lidským právem, např. na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv stojících na stejné úrovni, je nutno vzhledem ke konkrétnímu případu posoudit, kterému z těchto práv má být dána přednost (nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 154/97).

Z popsaného výkladu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona vychází Nejvyšší správní soud i v této věci. Nad uvedený rámec pak považuje za vhodné dodat, že neopomněl též svou povinnost vykládat normu podústavního práva [§ 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona] ústavně konformním způsobem. Stežít tak lze nicméně učinit tam, kde informační zákon nenabízí žádnou výkladovou alternativu a kdy neexistuje ani jakákoli sporná linie mezi ústavně konformním a nekonformním výkladem informačního zákona (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 2. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 72/06, dostupný z www.nalus.usoud.cz). Zákonné omezení práva na informace o rozhodovací činnosti soudů požadavkem nezasahovat do probíhajícího procesu v zájmu objektivit a nestrannosti posouzení každé věci a požadavkem na ochranu osobnostních práv účastníků řízení a dalších osob v řízeních vystupujících, se, dle názoru zdejšího soudu, pohybuje v referenčním rámci čl. 17 odst. 5 Listiny i čl. 4 odst. 2 a 4 Listiny.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci též zkoumal, zda výklad § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona koresponduje s výkladem eurokonformním, tj. výkladem, který zohledňuje znění směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES ze dne 17. 11. 2003 (dále jen „směrnice“), kterou byla Česká republika povinna transponovat do informačního zákona ke dni 1. 7. 2005. Přestože ze samotné její preambule (bod 16) vyplývá, že zveřejnění všech obecně dostupných dokumentů, které má veřejný sektor v držení a které se týkají nejen politiky, ale i soudnictví a správy, je základním nástrojem rozšíření práva na informace, v bodě 9 preambule je stanoveno, že tato směrnice nedopadá na případy, ve kterých občané nebo společnosti mohou v rámci příslušného režimu přístupu získávat dokumenty pouze tehdy, když mohou prokázat zvláštní zájem. Toto pravidlo je následně zopakováno v čl. 1 odst. 3 směrnice.

Mezi typické případy, kdy musí žadatel o informaci prokázat *zvláštní zájem*, patří například zjišťování informací ze soudních a správních řízení cestou nahlížení do příslušných spisů; již v minulosti se ostatně i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 As 38/2007 - 78 (dostupném z www.nssoud.cz), vyslovil v tom směru, že: *„Nahlížení účastníka řízení do spisu podle § 38 správního řádu z roku 2004 je natolik komplexně upraveným specifickým postupem poskytování informací, že je subsumovatelné pod § 2 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (ve znění před novelou provedenou zákonem č. 61/2006 Sb.), z něhož plyne, že zákon o svobodném přístupu k informacím se nevztahuje na poskytování informací podle zvláštního právního předpisu.“* K problematice odlišností obecného práva na informace a práva nahlížet do spisu, se vyjádřil zdejší soud i v již citovaném rozsudku ze dne 29. 4. 2009, č. j. 8 As 50/2008 - 75, dle kterého *„je (...) nutno lišit právo na informace, kde není třeba prokazovat jakýkoliv právní zájem, jako jedno ze základních lidských práv, které je odrazem principu veřejné kontroly fungování státu v demokratické společnosti (a omezení zákonem nastavená pro výkon tohoto práva), a právo nahlížet do spisu, jako jedno ze základních procesních práv účastníka konkrétního řízení, jehož účelem je např. garantovat v trestním řízení právo na obhajobu a zajistit rovnost zbraní v konkrétním procesu, které v odůvodněných případech může být přiznáno individuálně i jiným osobám, jež prokáží právní zájem nebo vážný důvod. Ani jedno z těchto práv není neomezené, při výkladu omezení je nutno vycházet i ze vzájemné souvislosti obou úprav a z podstaty a smyslu jejich zakotvení (k tomu srov. např. nálezy pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 28/04).“*

Nezbývá tedy k této dílčí otázce než uzavřít, že vynětí informací o rozhodovací činnosti soudů (s výjimkou pravomocných rozsudků), k jejichž poskytnutí zvláštní zákon (zde § 44 občanského soudního řádu) požaduje prokázání *zvláštního zájmu*, představuje z hlediska čl. 1 odst. 3 směrnice nepochybně přípustnou výjimku z obecné povinnosti orgánů veřejné správy poskytovat informace o své činnosti, a tudíž v přezkoumávaném případě nelze hovořit ani o rozporu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona s výše uvedenou směrnicí, eventuelně o nedostatečně provedené transpozici této směrnice.

Poté, co se Nejvyšší správní soud vypořádal s interpretací klíčového ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona v rovině podústavního práva i s jeho souladem s právem ústavním a komunitárním, přistoupil k posouzení aplikace tohoto ustanovení na zjištěný skutkový stav, provedené městským soudem. Ačkoli se v přezkoumávaném případě stěžovatel nedomáhal poskytnutí nepravomocného rozsudku, ale závěrečné zprávy správce konkurzní podstaty, která byla vyvěšena na úřední desce Městského soudu v Praze, má zdejší soud zato, že argumentaci výše citovaného rozsudku č. j. 8 As 50/2008 - 75, lze v principu vztáhnout i na souzený případ.

Podle § 29 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnaní podává správce konkurzní podstaty soudu a věřitelskému výboru zprávy o zpeněžování majetku z podstaty. Konečnou zprávu, spolu s vyúčtováním své odměny a výdajů, předloží soudu po zpeněžení majetku z podstaty. Tu soud přezkoumá, odstraní (po slyšení správce) shledané chyby anebo nejasnosti a uvědomí o konečné zprávě a vyúčtování úpadce a konkursní věřitele. Upozorní přitom, že do 15 dnů ode dne, kdy konečná zpráva a vyúčtování budou vyvěšeny na úřední desce soudu, mohou proti nim podat námitky (§ 29 odst. 2 zákona o konkurzu a vyrovnaní). Konečnou zprávu a vyúčtování projedná soud při jednání, ke kterému obešle správce, úpadce a konkursní věřitele, kteří podali námitky, a věřitelský výbor, a rozhodne o ní usnesením, které jim doručí a taktéž vyvěsí na úřední desce soudu (§ 29 odst. 3 zákona o konkurzu a vyrovnaní).

Zveřejnění závěrečné zprávy představuje tedy onen postup soudu v řízení, kterým se řízení pravomocně nekončí, neboť po tomto zveřejnění následuje série dalších úkonů účastníků řízení (konkurzních věřitelů či úpadce, kteří proti konečné zprávě mohou podat námitky) i soudu (který konečnou zprávu usnesením schvaluje). Po právní moci usnesení o schválení konečné zprávy a vyúčtování odměny a výdajů konkurzní správce předloží soudu návrh na rozvrh a upravený seznam přihlášek, v němž uvede, kolik by mělo být pro každou pohledávku vyplaceno a po přezkoumání věcné správnosti návrhu vydá soud rozvrhové usnesení (§ 30 odst. 1 zákona o konkurzu a vyrovnaní). Soud kromě uvedeného může postupovat i podle § 34 zákona o konkurzu a vyrovnaní (tj. usnesením nařídít nucené vyrovnaní), případně podle § 44 zákona o konkurzu a vyrovnaní (tj. konkurz usnesením zrušit, např. pro nedostatečný majetek úpadce), jak se také stalo v přezkoumávaném případě. [Pozn.: tuto informaci získal Nejvyšší správní soud z veřejné sítě Internet, na doméně www.justice.cz, jakkoli plné znění závěrečné zprávy tímto způsobem dostupné již není.]

Z výše uvedeného je zaprvé zřejmé, že závěrečná zpráva je určena úpadci a jeho věřitelům (tedy účastníkům řízení), coby informace o dosažených výsledcích konkurzního řízení – jde tedy o podklad pro jejich rozhodování o dalším postupu v řízení (možnost

podání námitek). Za druhé je evidentní, že zveřejněním závěrečné zprávy se v praxi projevuje zásada koncentrace konkurzního řízení. Zveřejnění závěrečné zprávy správce konkurzní podstaty se svým charakterem podobá doručování veřejnou vyhláškou a jejím cílem je obeznámit mnohdy velmi široký okruh konkurzních věřitelů s jejím obsahem a s počátkem lhůty pro podání námitek; po uplynutí této zmíněné lhůty pak další přítomnost konečné zprávy na úřední desce postrádá svého smyslu. Institut zveřejnění konečné zprávy si tedy neklade za cíl seznámit širokou veřejnost s jejím obsahem, nýbrž supluje mnohdy obtížně realizovatelný institut individuálního doručování v konkurzním řízení (zvláště v konkurzních řízeních s velkým počtem věřitelů). Nejvyšší správní soud tedy nepolemizuje s názorem stěžovatele, že opětovným poskytnutím informace již jednou zveřejněné nemůže být ohrožen kterýkoli ze zájmů chráněných čl. 17 odst. 4 Listiny, má nicméně zato, že publicita tohoto úkonu soudu nemá svůj původ v obecném právu veřejnosti na informace o činnostech orgánů veřejné moci, nýbrž že jde toliko o způsob zjednodušující komunikaci soudu s účastníky konkurzního řízení.

Nejvyšší správní soud ve výše již opakovaně zmiňovaném rozsudku ze dne 29. 4. 2009, č. j. 8 As 50/2008 - 75, dospěl (mimo jiné) k závěru, že ze samotné skutečnosti veřejného vyhlásování rozhodnutí soudu nelze dovodit právo kohokoliv na zaslání písemného vyhotovené rozsudku. Touto optikou lze nahlížet i na namítanou obdobnost podmínek poskytování informací o dílčím úkonu soudu v řízení, s podmínkami zveřejnění určitého dokumentu na úřední desce soudu. I z tohoto důvodu tedy Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že se jedná o dva zcela odlišné právní instituty, které nelze vykládat způsobem, z něhož lze dovodit povinnost soudu požadovanou informaci poskytnout.

Stěžovateli nelze dát za pravdu ani v tom směru, že zveřejněním konečné zprávy na úřední desce se tato zpráva stala *zveřejněnou informací* ve smyslu § 3 odst. 5 informačního zákona. Toto ustanovení definuje zveřejněnou informaci jako informaci, *která může být vždy znovu vyhledána a získána*, zejména vydána tiskem nebo na jiném nosiči dat umožňujícím zápis a uchování informace, *vystavená na úřední desce*, s možností dálkového přístupu nebo umístěná v knihovně poskytující veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona; tato definice je platná toliko pro účel informačního zákona, jak se v úvodu § 3 odst. 5 informačního zákona stanoví. Pouhé vystavení informace na úřední desce pro její kvalifikaci coby *zveřejněné informace* tedy samo o sobě nepostačuje; musel by být zároveň splněn požadavek, aby informace mohla být znovu vyhledána a získána, tj. např. tehdy, kdy je na úřední desku informace umístěna jen na přechodnou dobu, po jejímž uplynutí je sejmuta a nadále je pak přístupná cestou dálkového přístupu.

Konečně k velmi obecnému odkazu stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2005, č. j. 6 As 40/2004 - 62, lze uvést, že z kasační stížnosti není zcela zřejmé, jak přezkoumávaný případ s citovaným rozsudkem souvisí, neboť oba se vyznačují poněkud odlišným právním pozadím. Za jediný společný rys by bylo možno pokládat obecný požadavek šetřit při výkladu jakýchkoli omezení ústavních práv jejich podstaty a smyslu, k čemuž zdejší soud odkazuje na předchozí části odůvodnění tohoto rozsudku. Taktéž Nejvyšší správní soud nepřijímá ani (o nic konkrétnější) odkaz na rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 3. 2006, č. j. 8 As 34/2005 - 76, neboť ten se evidentně týká pouze poskytování aktuálních informací při vedení správního či jiného než soudního řízení;

ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, dopadající na řízení soudní, jež vyjímá z obecné informační povinnosti informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou pravomocných rozsudků, však hovoří zcela jasně. V tomto směru zdejší soud opět odkazuje na výše uvedené a uzavírá, že příměr souzeného případu ke dvěma případům výše uvedeným nemá zjevné opodstatnění.

Pokud jde o poukaz stěžovatele na výše konstatovanou zprávu Veřejného ochránce práv, zde postačí uvést, že jakkoli tyto zprávy představují pro praxi významné interpretační vodítko, nejsou závazným podkladem pro rozhodovací činnost soudů, a není tak vyloučeno, že zdejší soud, jako vrcholná soudní instituce, o určitých právních otázkách uváží jiným způsobem.

Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud naznal, že kasační stížnost není důvodná a nezbylo mu tak, než rozsudkem ji zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, zde nebylo prokázáno, že by mu nějaké náklady v souvislosti s tímto řízením vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu